

РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ТА ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Базиліук А.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна, av_ton_@ukr.net, orcid.org/0000-0002-4145-5613

THE DEVELOPMENT OF DIGITAL PLATFORMS AND PRIORITIES OF THE ECONOMIC POLICY

Bazyliuk A., National Transport University, Kyiv, Ukraine, av_ton_@ukr.net, orcid.org/0000-0002-4145-5613

РАЗВИТИЕ ЦИФРОВЫХ ПЛАТФОРМ И ПРИОРИТЕТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ

Базиліук А.В., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, av_ton_@ukr.net, orcid.org/0000-0002-4145-5613

Постановка проблеми. Цифрові платформи, виступають відносно новим, але найбільш прогресуючим способом організації економічної діяльності, як для приватного бізнесу, так й урядових структур. Їх функціонування суттєво підвищує інноваційність та продуктивність економіки, що обумовлено низкою економічних ефектів. Базуючись на силі Інтернет, та використовуючи цифрові можливості, платформи забезпечують ефективну взаємодію різних ринкових сил, що створює нові переваги і цінності для суспільного виробництва товарів і послуг, а також розподілу суспільних благ.

При цьому, діяльність цифрових платформ, радикально змінює ландшафт та архітектуру сучасної економіки. Внаслідок цього може спотворюватись конкурентне середовище, зростати ризики для бізнесу та держави (насамперед через асиметрію інформації або дезінформацію, можливі маніпуляції через алгоритмічну непрозорість), а також посилюватись всі види (майнової, соціальної, фінансової, технологічної) нерівності. Крім цього постають питання відповідальності платформ за поведінку користувачів, захист споживачів, конкуренцію, а також – працю та зайнятість.

Врегулювання нової ринкової ситуації, що обумовлена діяльністю платформ та розвитком економіки платформ, потребує від держави зваженої політики, орієнтованої на максимальне сприяння та використання прогресивних моделей організації економічної діяльності, але, водночас – застосування заходів з гармонізації соціальних та економічних відносин. Це потребує вжиття заходів у сферах: антимонопольної політики, регуляторних заходів, податкової та соціальної політики, а також низки заходів організаційно-економічного характеру скерованих на розбудову конкурентоспроможної економіки в умовах цифрових трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження феномену платформ та платформової економіки виконується багатьма науковцями та експертами, серед яких потрібно зокрема відзначити М. Кенні, Дж. Цисман [1], С.Чударі, С. Хоттенхуйс, Ф. Блом, Р. Бокхаут, Д. Кніббе, Д. Лемстр, Р. Мізен, С. Стюарт, П. Цижлем [2], В Дорн [3], а також експертами міжнародних організацій, зокрема Організацією економічного співробітництва та розвитку [4].

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасна економічна політика України засновується здебільшого на принципах регулювання економікою, які не враховують поширення нового типу економічних відносин, пов'язаного із розвитком цифрових платформ. Водночас істотні регуляторні, конкурентні, соціальні та інші види деформацій, які можуть бути утворені через ігнорування негативних наслідків діяльності нових форм реалізації економічних відносин (за їх незворотного поширення в умовах цифрових трансформацій), потребують нових підходів до формування соціально-економічної політики.

Мета статті. Визначення ключових напрямків та пріоритетів ревізії економічної політики України в умовах цифрових трансформацій.

Виклад основного матеріалу. З поглибленням цифрових трансформацій однією з найбільш динамічних форм організації фінансово-економічних відносин стали цифрові платформи. Вони з експоненціальною швидкістю розширюють свою присутність як в приватному, так і державному секторах, наскрізне охоплюючи секторальне, галузеве, національне та міжнародне середовище.

Прискорений розвиток (цифрових) платформ сприяв виокремленню нової форми економічної взаємодії, яка дістала багато назв: економіка платформ, креативна економіка, економіка спільного заробітку, гігономіка та ін.

Засновані на цифрових технологіях та силі Інтернету, цифрові платформи, за висновками багатьох експертів, можуть створити найбільш потужний в історичному масштабі вплив, та навіть розпочати нову хвилю глобалізації. Опановуючи дедалі більше нових видів економічної діяльності та міжсекторальної взаємодії, платформи на сучасному етапі дістали найбільшого розповсюдження у сферах транспортних послуг, доставки та логістики, оренди житла та нерухомості, фінансів, побутових послуг, розваг, засобів масової інформації, фінансових послуг для малого і середнього бізнесу, економіки додатків. Водночас на думку аналітиків Alibaba та Accenture, майбутнє платформ тільки починається і має всі можливості стати домінуючою формою організації економічних відносин.

За даними McKinsey на початок 2020 року [5], сім з дванадцяти найбільших компаній світу з найвищою ринковою капіталізацією є платформи, або використовують платформову бізнес-модель розвитку – це засновані у США Apple, Amazon, Microsoft, Google, Facebook та в Китаї Alibaba, Tencent. Статистичний облік у багатьох країнах світу поки що не надає твердих даних стосовно розмірів та динаміки розвитку платформ, водночас за оцінками експертів McKinsey протягом наступних п'яти років платформи зосередять біля 30 % глобальної економічної діяльності вартістю біля 60 трлн дол США. А за оцінками KPMG, тільки у 2016 р. топ-242 компаній-платформ мають ринкову вартість у 7,2 трлн дол США, що перевищує у понад сім разів загальну вартість компаній у фондовому лістингу Нідерландів (AEX) [6].

При цьому платформи та стратегії, побудовані на платформових бізнес-моделях, дедалі частіше залучаються «традиційними» корпораціями для отримання конкурентних переваг. Ці процеси фундаментально змінюють економічні відносини, що актуалізує завдання поглибленого вивчення цих явищ та переосмислення економічної політики.

Плюралізм думок стосовно термінологічного визначення цифрових платформ зумовлений відносною новизною явища. Відповідно до цілей досліджень, організації та аналітичні центри вживають власні дефініції. Так, експерти McKinsey під платформами розуміють бізнес-моделі, які дозволяють розміщати на них *цифрові продукти* (наприклад Facebook з розміщеним на ньому рекламним та медіа контентом), а також *цифрові екосистеми*, які забезпечують цифровий простір для оперативного задоволення потреб користувачів у режимі реального часу.

За спільними ознаками до цифрових платформ можуть відноситись: цифрові середовища, засновані на програмному забезпеченні, з відкритою інфраструктурою; посередники, які з'єднують людей, організації та ресурси; диригенти екосистем, які забезпечують міжсекторну безперешкодну взаємодію; майданчики, які знижують граничні витрати, а також створюють мережеві ефекти, а також фундатори комбінаторних інновацій [7]. За визначенням ОЕСР [8] інтернет-платформа є цифровим сервісом, який полегшує взаємодію між двома або більше різними, але взаємозалежними групами користувачів (фірмами або фізичними особами), які взаємодіють через відповідний сервіс через Інтернет.

Водночас попри різність у підходах щодо визначення цифрових платформ, їх діяльність для суб'єктів господарювання забезпечує прояв низки спільних економічних ефектів, серед яких потрібно відзначити: *мережевий ефект*, що полягає у зростанні цінності самої платформи, а також її цінності для кожного користувача з розширенням мережи, тобто кількості приєднаних до неї користувачів; *перехресне субсидування*, що полягає у можливості здешевлення надання платформою послуг за рахунок маневрування цінами серед різних груп користувачів; *ефект масштабу без масовості*, коли економія досягається не за рахунок збільшення випуску продукції, а внаслідок розширення можливостей від використання платформ; *проривні інновації*, що пов'язані з використанням якісно нових технологій, які фундаментально змінюють дію традиційних форм виробництва чи надання послуг; *перемикання витрат (switching costs)*, що дозволяє компаніям за рахунок приєднання до платформи переходити на інші, в тому числі і глобальні, ринки не витрачаючи на це власні додаткові ресурси, а також – швидко захоплювати весь або домінуючу частку ринку.

Також розвиток цифрових платформ призводить до прискорення розвитку цифрової аналітики (data science) – збору та використання набору (ідентифікаційних та поведінкових) даних користувачів та транзакцій. Це у свою чергу призвело до появи нової цінності платформ, пов'язаної із даними та можливостями монетизації цієї інформації, і відповідно – монетизації нагромадженої інформації.

Водночас, якщо традиційні бізнес-моделі створюють додану вартість, виготовляючи товари та послуги, платформи створюють додану вартість через надання можливостей взаємодії (комунікації)

між користувачами. Платформи безпосередньо не створюють контент, а також товари та послуги, які представлені на них. Вони володіють не засобами виробництва товарів та послуг, а засобами зв'язку та комунікаціями (сервісами, додатками, цифровою інфраструктурою, програмним забезпеченням тощо). Також, платформи по різному отримують платежі від користувачів: на основі встановлених цін на власні послуги, або за рахунок реклами (це дозволяє використання платформи для інших користувачів здійснювати на безкоштовній основі). Спільною характеристикою у платформах є цінність, яка підвищується за мірою розширення клієнтів платформ (чим більша платформа, тим ціннішою вона є).

Дослідження цифрових платформ показало, що поряд з наявними ефектами при їх функціонуванні спостерігаються і негативні наслідки для користувачів, соціальної сфери, ринку зайнятості. Формування негативних наслідків відбувається через:

– *незахищеність користувачів*, що обумовлено алгоритмічною непрозорістю діяльності платформ, можливістю поширення дезінформації, інформаційною асиметрією, коли вузьке коло осіб володіє більшою ринковою інформацією, будь-якими видами дискримінації, тощо;

– *порушення конкуренції*, коли відбувається швидке захоплення домінуючої частки на ринку через агресивну конкурентну політику і нагромадження монопольного потенціалу платформ та окремих їх користувачів внаслідок отримання швидких переваг «мережевого» ефекту, і відповідно недобросовісною конкуренцією та недружніми поглинаннями та ін.;

– *соціальну незахищеність робітників платформ та стан на ринку праці* й інших категорій робочої сили поза платформами через дискримінацію в оплаті та відсутність соціального захисту працівників, які працюють на платформі або із залученням платформи при одночасному збільшенні фінансового навантаження на працівників та роботодавців з традиційною зайнятістю, що обумовлює їх меншу конкурентоспроможність.

Спільним підґрунтям до появи негативних наслідків слугують кардинальні відмінності між середовищем, у якому працюють платформи, та середовищем, яке регламентується усталеними «традиційними» нормами. При цьому ці відмінності охоплюють різні сфери реалізації економічної діяльності: від найму робочої сили до оподаткування. «Традиційне» законодавство, як правило містить більш жорсткі вимоги до підприємців стосовно робітників щодо забезпечення їх соціальних гарантій та норм використання робочого часу. Натомість працівники платформ можуть працювати на умовах фрілансерів з віддаленим доступом, отримувати вищі зарплати. Організація електронної взаємодії та використання платформових бізнес-моделей дозволяє оминати деякі діючі норми, або взагалі уникати оподаткування, оскільки «традиційне» законодавство застаріле, не адаптоване до нових змін, і не містить податкових вимог до певних операцій. Крім цього віддалений доступ та відсутність юридичних та фізичних осіб на територіальній юрисдикції окремих країн дозволяє розмивати податкову базу та виводити прибутки.

Висновки. В Україні, як держави, яка прагне залучатись до міжнародних глобальних ланцюгів створення доданої вартості на стратегічних умовах, важливо адекватно реагувати на швидкі зміни середовища, пов'язані із цифровими трансформаціями. Стрімкий розвиток національних платформ (Rozetka, Нова Пошта, Privat24, Meest Express, Justin та ін.) демонструє розвиток України у тренді та контексті світових цифрових трансформацій. За різними оцінками протягом 2013–2017 рр. Україна посіла перше місце в Європі та четверте місце у світі з зайнятості на цифрових платформах, що вимірюється за сумою фінансових потоків та кількістю завдань, виконаних на таких платформах [8]. У 2018 р. Розпорядженням КМУ було ухвалено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затверджено план заходів щодо її реалізації [9]. Забезпечуючи прогресивний розвиток нових типів економічних відносин важливо передбачити:

– переосмислення законодавчої бази а також регуляторних норм у сферах оподаткування, антимонопольного законодавства і принципів забезпечення добросовісної конкуренції, а також захисту прав користувачів в умовах цифрових трансформацій та розвитку платформ;

– законодавчу протидію алгоритмічній непрозорості, дискримінації та дезінформації. Для цього доцільно сформувавши законодавчу базу для врегулювання правовідносин у трикутнику держава-платформи-користувачі. Корисним прикладом для цього є ухвалений 20.06.2019 р. Регламент №2019/1150 щодо забезпечення доброчесності та прозорості між бізнес користувачами онлайн посередницькими послугами [10] і який вступить в дію 12 липня 2020 р.

– забезпечення платформового нейтралітету, що унеможливило будь-які види дискримінації, надання переваг на платформі власним постачальникам товарів та послуг, насамперед, використовуючи власні алгоритми ранжування.

–ревізію трудового законодавства та забезпечення соціального захисту громадян України незалежно від форми зайнятості, не допускаючи порушення їх прав в оплаті праці, недопущення податкової дискримінації тощо.

Для держави важливо формуючи сприятливе середовище для їх розвитку, забезпечувати рівні умови розвитку для всіх суб'єктів економічних відносин. Не менш важливим завданням для держави є орієнтація та створення умов для максимізації суспільної цінності для учасників платформ, а не максимізацію прибутку.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Kenney Martin, and John Zysman. «The Rise of the Platform Economy» Issues in Science and Technology 32, no. 3 (Spring 2016).

2. Choudary, S. (2018). The architecture of digital labour platforms: Policy recommendations on platform design for worker well-being. Geneva: International Labour Office. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---cabinet/documents/publication/wcms_630603.pdf

3. Van Doorn, N. 2017. «Platform labor: On the gendered and racialized exploitation of low income service work in the ‘on-demand’ economy», in Information, Communication & Society, Vol. 20, No. 6. Available at: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1369118X.2017.1294194>

4. OECD (2019), Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264312012-en>.

5. A quick briefing in five – or a fifty-minute deeper dive. McKinsey Quarterly [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/five-fifty-platform-plays>

6. Rob Fijneman, Karina Kuperus, Jochem Pasma. Unlocking the value of the platform economy. November 2018 <https://dutchitchannel.nl/612528/dutch-transformation-platform-economy-paper-kpmg.pdf>

7. Jacques Bughin, Tanguy Catlin, Miklós Dietz. The right digital-platform strategy. McKinsey 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/the-right-digital-platform-strategy>

8. OECD (2019), «A measurement roadmap for the future», in Measuring the Digital Transformation: A Roadmap for the Future, OECD Publishing, Paris [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.oecd.org/going-digital/measurement-roadmap.pdf

8. Алексинська М., Бастрякова А., Харченко Н. Зайнятість через цифрові платформи в Україні: проблеми та стратегічні перспективи // М. Алексинська, А. Бастрякова, Н. Харченко. Міжнародна організація праці, 2018 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_635371.pdf

9. Розпорядження КМУ № 67-р від 17 січня 2018 р. «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

10. REGULATION (EU) OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services (Text with EEA relevance) 2019/1150 of 20 June 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj>

REFERENCES

1. Kenney Martin, and John Zysman. «The Rise of the Platform Economy» Issues in Science and Technology 32, no. 3 (Spring 2016).

2. Choudary, S. (2018). The architecture of digital labor platforms: Policy recommendations on platform design for the well-being worker. Geneva: International Labor Office. Retrived at:https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---cabinet/documents/publication/wcms_630603.pdf

3. Van Doorn, N. 2017. «Platform labor: The gendered and racialized exploitation of low-income service work in the‘ on-demand ’economy», in Information, Communication & Society, Vol. 20, No. 3 6. Retrived at: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1369118X.2017.1294194>

4. OECD (2019), Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives, OECD Publishing, Paris, Retrived at: <https://doi.org/10.1787/9789264312012-en>.

5. A quick briefing in five - or a fifty-minute deeper dive. McKinsey Quarterly. Retrieved at: <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/five-fifty-platform-plays>
6. Rob Fijneman, Karina Kuperus, Jochem Pasman. Unlocking the value of the platform economy. November 2018 <https://dutchitchannel.nl/612528/dutch-transformation-platform-economy-paper-kpmg.pdf>
7. Jacques Bughin, Tanguy Catlin, Miklós Dietz. The right digital platform strategy. McKinsey 2019 Retrieved at: <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/the-right-digital-platform-strategy>
8. OECD (2019), "A measurement roadmap for the future", in Measuring the Digital Transformation: A Roadmap for the Future, OECD Publishing, Paris. Retrieved at: www.oecd.org/going-digital/measurement-roadmap.pdf
8. Aleksinskaya M., Bastrakova A., Kharchenko N. Employment through digital platforms in Ukraine: problems and strategic perspectives // M. Aleksinskaya, A. Bastrakova, N. Kharchenko. International Labor Organization, 2018. Retrieved at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_635371.pdf [in Ukrainian]
9. KМУ Order No. 67-r of January 17, 2018 «On Approval of the Concept of Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018-2020 and Approval of the Action Plan for its Implementation» Retrieved at: <https://law.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> [in Ukrainian]
10. REGULATION (EU) OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services (Text with EEA relevance) 2019/1150 of 20 June 2019 Retrieved at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj>

РЕФЕРАТ

Базиліук А.В. Розвиток цифрових платформ та пріоритети національної економічної політики / А.В. Базиліук // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К.: НТУ, 2020. – Вип. 2 (47).

В статті досліджуються діяльність цифрових платформ в умовах сучасного періоду цифрових трансформацій. Поширення платформового типу організації економічних відносин є об'єктивним процесом, пов'язаним із цифровими та технологічними трансформаціями у сучасному світі. Ця форма забезпечує кращі конкурентні переваги для учасників платформи внаслідок отримання насамперед «мережевого» ефекту, за якого цінність платформи збільшується при збільшенні її кількісних показників. Визначено, що платформи генерують як позитивні ефекти, так і збільшують низку ризиків, пов'язаних із антиконкурентною поведінкою через появу нових сил з потужною ринковою владою. Крім цього платформи можуть сприяти ерозії податкової бази, збільшенню всіх видів дискримінації та нерівності.

В Україні, як економіці відкритого типу, поширення нових форм організації економічних відносин, формує істотний потенціал підвищення продуктивності внаслідок широких можливостей зниження транзакційних витрат для суб'єктів економічних відносин та збільшення їх конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. В статті пропонується підтримати реорганізацію соціально-економічних відносин, пов'язаних із поширенням платформ на основі змін в антімонопольному, трудовому та податковому законодавстві.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ, ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, ЕФЕКТИ ТА НАСЛІДКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЛАТФОРМ.

ABSTRACT

Bazyliuk A. The Development of Digital Platforms and Priorities of the Economic Policy. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2020. – Issue 2 (47).

The article explores the activities of digital platforms in the modern era of digital transformation. The proliferation of the platform type of economic relations is an objective process related to the digital and technological transformations in the modern world. This form provides the best competitive advantage for the platform customers as a result of receiving a "network" effect, which increases the value of the platform as its quantitative indicators increase. Platforms have been identified to generate both positive effects and increased risks associated with anticompetitive behavior due to the emergence of new forces with powerful market power. In addition, platforms can contribute to erosion of the tax base, increasing all kinds of discrimination and inequality.

In Ukraine, as an open economy, the proliferation of new forms of economic relations organization creates a significant potential for productivity gains due to the wide potential for reducing transaction costs

for economic relations entities and increasing their competitiveness both domestically and internationally. The article proposes to support the reorganization of socio-economic relations related to the proliferation of platforms on the basis of changes in antitrust, labor and tax law.

KEYWORDS: DIGITAL PLATFORM, DIGITAL TRANSFORMATION, EFFECTS AND CONSEQUENCES OF PLATFORM FUNCTIONING.

РЕФЕРАТ

Базиліук А.В. Развитие цифровых платформ и приоритеты национальной экономической политики / А.В. Базиліук // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2020. – Вып. 2 (47).

В статье исследуются деятельность цифровых платформ в условиях современного периода цифровых преобразований. Распространение платформенного типа организации экономических отношений является объективным процессом, связанным с цифровыми и технологическими трансформациями в современном мире. Эта форма обеспечивает лучшие конкурентные преимущества для участников платформы в результате « сетевого » эффекта, при котором ценность платформы возрастает вследствие ее количественных показателей. Определено, что платформы генерируют как положительные эффекты, так и увеличивают ряд рисков, связанных с антиконкурентным поведением новых сил с мощной рыночной властью. Кроме этого платформы могут способствовать эрозии налоговой базы, увеличению всех видов дискриминации и неравенства.

В Украине, как экономике открытого типа, распространение новых форм организации экономических отношений, формирует существенный потенциал повышения производительности вследствие широких возможностей снижения транзакционных издержек для субъектов экономических отношений и увеличения их конкурентоспособности как на внутреннем, так и на международном рынке. В статье предлагается поддержать реорганизацию социально-экономических отношений, связанных с распространением платформ на основе изменений в антимонопольном, трудовом и налоговом законодательстве.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЦИФРОВЫЕ ПЛАТФОРМЫ, ЦИФРОВЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ, ЭФФЕКТЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПЛАТФОРМЫ

АВТОР:

Базиліук Антоніна Василівна. Національний транспортний університет, завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту, e-mail: av_ton_@ukr.net, тел. +380934593602, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омелянєвича-Павленка, 1, к. 422, <https://orcid.org/0000-0002-4145-5613>

AUTHOR:

Bazyliuk Antonina Vasylivna. National Transport University, head of the department of Finance, Accounting and Audit, e-mail: av_ton_@ukr.net, тел. +380934593602, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovycha-Pavlenka str. 1, office 422, <https://orcid.org/0000-0002-4145-5613>

АВТОР:

Базиліук Антонина Васильевна. Национальный транспортный университет, заведующая кафедрой финансов, учета и аудита, e-mail: av_ton_@ukr.net, тел. +380934593602, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омелянєвича-Павленка, 1, к. 422, <https://orcid.org/0000-0002-4145-5613>

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Юрків Н.Я., доктор економічних наук, професор, радник директора, Національний інститут стратегічних досліджень, Київ, Україна.

Грєчан А.П., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, Київ, Україна.

REVIEWERS:

Yurkiv N.Ya., Economics (Dr.), professor, Advisor to the Director, National Institute for Strategic Studies, Kyiv, Ukraine.

Hrechak A., Economics (Dr.), professor, National Transport University, Kyiv, Ukraine.